

των διεισδύσων άνιστες τινὲς ἀτμοί, πρότερον ὑπὸ τοῦ στροβίλου πλαγίως ὥπτόμενοι, καὶ κατορθώσασι νὰ ὑψωθῶσι μέχρι τῆς φωτοσφαίρας, ἐν ᾧ ἀναθαίνονται ως στενή ἐν τῷ μέσῳ τῆς κυλίδος λωρίς, διασπάντες οὕτω καθ' ὀλοκληρίαν τὴν ὁρικτικὴν ἔνιαίαν κυλίδα εἰς δύο ἢ πλείονας.

Ἄλλα μεταξὺ τῶν πλιακῶν καὶ τῶν γυνίνων στροβίλων οὐσιώδης ὑψίσταται διαφορά, ἐφ' ἣς ὁ κ. Faye στηρίζει τὴν ἐργανείαν τῶν διόδων καὶ τῶν ὄδοινων προχοῶν, ἡ ἔξις : 'Ἐν τοῖς ὑπετέροις ποταμοῖς αἱ δίνα φέρουσι πρὸς τὰ κάτω τὸ ὕδωρ τῆς ἐπιφανείας, ὥπερ, σχεδὸν ισόπικνον πρὸς τὸ τῶν καμπιλῶν στρωμάτων, οὐδεμίαν ἔχει πρὸς ἄνοδον τάσιν. Ἐπίσης ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ οἱ στροβίλοι φέρουσι πρὸς τὰ κάτω ἀέρα τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων, ὅστις εἶναι μὲν ἀραιότερος τοῦ τῶν κατωτέρων, ἀλλὰ πικνοῦται κατερχόμενος καὶ καθ' ὃν στιγμὴν ἔχερχεται τῆς κορυφῆς τοῦ στρόμβου, μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἔνορᾶς ἢ τῆς θαλάσσης δρῦσιν αὐτοῦ, εἶναι περίπου ισόπικνος πρὸς τὸν περιβάλλοντα, ἔξαιρουμένης τῆς περιστάσεως τῶν ἔνορῶν στροβίλων, πιτοὶ τῶν μὴ παρασύροντων μεθ' ἐντὸν κρυστάλλους πάγου ἢ νεφελώδεις φυσαλίδας ἐν καταστάσει ὑπερετίξεως. Ἄλλα οὐκ οὕτως ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ ἡλίου τὰ περάγματα. Οἱ στροβίλοι καταπίνουσιν ὑδρογόνον τῆς κρωμοσφαίρας, οὗτος δὲ εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν ἡ κρωμόσφαίρα εὑρίσκεται ἐπαισθητῶς τεταπεινωμένη ὑπεράνω τῆς κυλίδος, ἀπαραλλάκτως ὅπως τεταπεινωμένη εἶναι καὶ ἡ ὑπερκειμένη τοῦ στομίου τῆς δίνης ἐπιθάνεια τοῦ ὕδατος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὑδρογόνον εἶναι τὸ κουφότατον πάντων τῶν ἀερίων, δυνατόν μὲν νὰ συμπιεσθῇ κατὰ τὴν εἰς τὰ βαθέα στρώματα καταναγκαστικὴν αὐτοῦ κάθοδον, οὐδὲν διτον ὅμως παραμένει κουφότερον τοῦ ὑπὸ μεταλλικῶν ἀτμῶν κεκορεμένου περιβάλλοντος καὶ τείνει διὰ τοῦτο ν' ἀνυψωθῇ. Καὶ ἀνυψοῦται τῷ ὄντι περὶ

τὸν στροβίλον ἀτάκτως, καὶ ἀνυψοῖ ἐν μέρει διερχόμενον τὴν φωτόσφαιραν, διδῶν οὕτω γένεσιν εἰς τὰς δάδας, καὶ διασκίζον δυνάμει τῆς κεκτημένης ταχύτητος καὶ τῆς ὑπερθερμάνσεως αὐτοῦ τὴν κρωμόσφαιραν ἐκπιδῷ ἐν τῷ σχεδὸν ἀπολύτῳ περὶ τὸν ἡλιον κενῷ, παράγον οὕτω τὰς ὄδοινους προσοχάς, αἵτινες σχηματίζονται πάντοτε περὶ τὰς μεγάλας κυλίδας, ἔνθα καὶ παρουσιάζονται ὑπὸ τὰς μᾶλλον ἐκπληκτικὰς διαστάσεις.

Καταστρέφοντες ἐνταῦθα τὸν περὶ τοῦ ἡλίου, κυρίας πτυχῆς τῆς ἐπὶ τῆς γηνίνης ἐπιφανείας θερμότητος, λόγον, οὐδέλλως ἀπὸ σκοποῦ νομίζουμεν, χάριν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐργανείας τῶν τυφώνων, ἢν ἐπ' ἔσχάτων ἐμύρῳδεν ὁ κ. Faye, νὰ ψιλοεξενίσωμεν τὴν περίληψιν τῆς περὶ ἡλίου μελέτης τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ, διότι διὰ τούτου καὶ ἔτερον, ἐν παρόδῳ ἴσως, πληροῦται παρ' ὑπῖν κενόν, τὸ τῆς ἀναπτύξεως τῆς σύμμερην κρατούσης θεωρίας πρὸς ἐργανείαν τῶν ἀνωτέρων ἐν γενικαῖς γραμμαῖς διαγράφεντων φοβερῶν ἐν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ αὐτῶν φυσικῶν τούτων φαινομένων. 'Η περίληψις αὕτη ἔχει ἐπὶ λέξει ὅδε :

'Ἐν τεφαλαῖφ, ὁ ἡλίος εἶναι πελωρία θερμογόνος μηχανή, ὁργανωμένη ὥστε ν' ἀκτινοβολῇ πρὸς ἀπάσας τὰς κώρας τοῦ διαστήματος ἀδιαφόρως ὑπερμέγεθες ταμίευμα θερμότητος μετὰ θαυμασίας μονιμότος καὶ διαρκείας.

'Η ἔστια ἀποτελεῖται ἐξ αὐτῆς τῆς μάζης τοῦ ἀστρου, προσικθείσης ἀπὸ τῆς γενέσεως αὐτοῦ δι' ὑπερβαλλούσης ποιότητος θερμότητος, ἢν ἡ προϊούσα διοκλήσιον τῆς μάζης συστολὴν ἔξαιροισον συντροφοῦσα. Πηγὴ τοῦ ψύχους εἶναι τὸ οὐράνιον διάστημα, ὥπερ δὲν δέχεται ἢ τὴν τῶν λοιπῶν ἀστέρων ἀκτινοβολίαν, λιαν ἔξοδονημένην ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν ἡλίων ὑπερμεγέθους ἀποστάσεως. 'Ο συμπο-

ρε, τὸν λαζόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου» διότι «οὐκ ἔτι φλογίνη ῥόμπρα τοιαὶ φυλάττει τὴν πύλην τῆς Ἐδέμ· αὐτῇ γάρ ἐπῆλθε παράδοξος θέσις, τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ· θυνάτου τὸ κέντρον, καὶ ἔδου τὸ νίκος ἐλήλαττε. Εἰσάγεσθε πάλιν εἰς τὸν Παράδεισον».

* * *

'Ἀληθῶς πολῆταις εἶναι τὸ εἰς τὸν Α. Σ. Βυζάντιον ἐλεγεῖσον, διότε δὲ θητικὸς ἡμῶν ποιητῆς καὶ Ἀγ. Παράσχος ἀπῆγγειλεν ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Φιλολογικῷ Συλλόγῳ Παραγγελίας σὺν ἑτέρῳ εἰς τὸν ἀστικὸν αὐτοῦ ἀστέρῳ Γεώργιον. Αύτῳ ἔκλαυσεν ὑπάρχεισις φίλας αὐτῷ, αἵτινες τὸν ἀγῶνα τὸν ἀληθῆ καὶ οὐχὶ τὸν ἐπιπόλαιον καὶ θυριδώδη τῶν γραμμάτων ἡγώνισαντο, ὡς πεζογράφος ἐκεῖνος ἀνέδειγθείς, ὡς ποιητῆς δὲ θητούμενος ἀδελφός. Οὐδένα τῶν νέων ἡμῶν ποιητῶν ἀδικοῦμεν, νομίζομεν, λέγοντες δὲ δὲ Αγ. Παράσχος εἶναι ἡ παλαιότατος ποιητικὴ δρῦς, ἡτις ὑπερηφάνως ἔτι ὑφεσταὶ ἐκπέμπουσα τοὺς γλυκυτάτους φύλαγγούς, αἰζομένη εἰς αἰθέρας καὶ οὐχὶ ἔποντα εἰς κθυμαλῆ εδάφη, ἀτινα πολλάκις ὄζουσι. Παρατίθεμενοι δὲ ἀποπάσματά τινας τοῦ εἰς τὸν ἀείμνηστον Βυζάντιον ἐλεγέον, σημειώμεθα δὲ τὸ συναπόξιον καὶ ἀναπτεροῦν τοῦτο ποιητικὴν ἔργον ἔστι γεγραμμένον

ΕΠΙΦΥΛΑΙΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Σήμερον τρίτην κυριακὴν τῶν νηστειῶν, ἡ Ἐκκλησία κκ. θίερωσε τὴν προσκίνησιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τοῦ δρατοῦ συμβόλου τοῦ γριπτικοῦ κόσμου, εἴς οὖ δὲ Χριστὸς ἐπὶ αὐτοῦ καθηλωθεὶς τὴν λύτρωσιν πάντων τῶν ἀερίων, δυνατόν μὲν νὰ συμπιεσθῇ κατὰ τὴν εἰς τὰ βαθέα στρώματα καταναγκαστικὴν αὐτοῦ κάθοδον, οὐδὲν διτον ὅμως παραμένει κουφότερον τοῦ ὑπὸ μεταλλικῶν ἀτμῶν κεκορεμένου περιβάλλοντος καὶ τείνει διὰ τοῦτο ν' ἀνυψωθῇ. Καὶ ἀνυψοῦται τῷ ὄντι περὶ

κνωτής είνε ή φωτόσφαιρα, τὸ μέσον δὲ τῆς όυθμιδεως είνε τὸ φυσικῶς ἀμετάβλητον τῆς θερμοκρασίας, καὶ πάντα αἱ τελοῦνται αἱ τε κηπικαὶ συνθέσεις καὶ οἱ κωριθμοί.

Ἡ κίνησις τῆς μηχανῆς ἀποτελεῖται ἐξ ἀνιόντων καὶ κατιόντων όγκων, ὃν τὰ μὲν παραδύοσιν ἀτμούς, τὰ δὲ οὐσίας στερεάς καὶ καταγγείδας. Τὸ μέσον τῆς ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν μεταφορᾶς τῆς θερμότητος είνε ή ὑπὸ τῶν στερεῶν ἡ διειδιωμένων τούτων οὐδιῶν ἀπὸ τῶν κεντρικῶν στρωμάτων παραλαβὴ ποσοῦ τινος θερμότητος, πάντα οἱ ἀτμοὶ αὐτῶν μεταφέρουσιν ὑψηλότερον ἐν τῇ φωτοφαίρᾳ ή ἀναπαράγουσι διὰ συνθέσεως.

(Ἀκολουθε?).

Η. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΑΜΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΣ.

(Ἐκ τῶν τοῦ La Chalotais).

Αἱ γνώσεις είνε ἀναγκαῖαι τῷ ἀνθρώπῳ· ἐὰν ἔχῃ κατέκοντα πρὸς ἐπιπλήρωσιν συμφέρει νὰ γινώσκῃ αὐτά· ή δὲ γνώσις αὕτη είνε ὠφελμωτάτη πασῶν τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἄγει ίκανως πρὸς τὸ τέρμα τοῦ σταδίου, ἐν ᾧ μιρροῦνται οἱ γρηστοὶ πολεῖται. Ἡ ἄγνοια εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ βλάπτει εἰς πάντα. Ἀδύνατον είνε νὰ γεννηθῇ φῶς ἐκ τοῦ σκότους, οὐδέποτε δὲ εἰς τὰ σκότη βαδίζει τις καὶ δὲν ἀποπλανᾶται.

"Ἄν οἱ ὑπέρμαχοι τῆς ἀμυνθείξ κηρύττουσιν ἄγνοιαν, ὁδηγοῦσσαν εἰς ἔμφρονα καὶ λογικὴν ἀμφιβολίαν, καὶ περὶ μηδενὸς ἀποφαινομένην, διύτι συγκινθάνεται ἐκ-

οὐχὶ εἰς τὴν δημόδη, ὡς νοοῦσιν αὐτήν, οἱ ὑπὲρ αὐτῆς δῆθεν φωνατακοῦντες. Ίδού τινες στροφαί. *

... Καὶ λέγοντες δρόμον τὸν οὐρανὸν τὸν χαῖτον τοῦτο στόμα πτέργυρα, ητίς ὑψηλὰ τὴν σῆψιν ἀρεβάτει
καὶ μεταβάλλει εἰς λερουβέλη, εἰς ἄγρες τὸ πτέρωμα
Μέτη τοιαῦτα ἔαντην μωρὰ ἐλτίς χλενάει!
Όποιος δρόμος! Οταν τις ἐπάρω ἀραβαίρῃ,
Δὲρ πρέπει ρὰ ὑψώρεται, ἀλλὰ ρὰ καταβαίρῃ . . .
Αἴ, δὲ τι πέσῃ ἐπεσερ; αἴ δὲ τι κέπτη, κέπτει.
Δὲρ ἀνερείρεται ποτὲ πᾶν δὲ τι κάτω πίπτει
Καὶ δὲρ ενέρεσκεται ὅδος ή ἀτραπὸς κάμψια,
Πῆτις ρὰ φέρει εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ κναρᾶ πεδία.
Εἰς τὸν οὐρανὸν! Πλὴν καὶ ἀντὸς τί εἶνε; λέξις, λέξις,
Τὸν ἀντάρτον τὸνομα, τῆς ἐπιστήμης ἔξις...
Οἴμοι! κατρός τὰ ὄντειρα ἐλπίδος τεθρηκίας,
Κατρός ή εἰρών ἐπαρδός θητῆς ἀθαρασίας,
Τὸ ἀραρόρον βανκάλισμα τὸν ψεύδοντα ρὰ σιγῆσῃ
Κατρός τὴν μοίραν ἀρδετῶς πᾶν ὅμιλον τὸν ἀτερίση
Καὶ μὲν ψυχρόρ, ἀτάραχορ ρὰ θεωρῶμεν ὅμιλον,
Οὐχὶ τὸν μάγορ οὐρανόρ, ἀλλὰ τὴν γῆν τὸ χῶμα.

*) Ἀναδημοσιεύουσεν ἐκ τοῦ "Λατεως" Αθηνῶν.

τὴν, τότε ὀφείλουσι νὰ ὄνομάσωσιν αὐτὴν ἐπιστήμην καὶ πράγματι, είνε ἐπιστήμη ἀληθεστάτη καὶ σφόδρα ἐπαινετή τὸ δύνασθαι ἀμφιβάλλειν καὶ ἐκτιμῆν τὴν ἔκπτωτον ἀδύναμίαν. 'Αλλ' ὅμιλω ἐνταῦθα περὶ τῆς κυρίως ἀμυνθείξ, ητις πάντοτε σχεδὸν είνε ὑπεροπτική, ητις ἀπορρίνεται, ἐπιδοκιμάζει καὶ καταδικάζει μετίσου θράσους καὶ λέγω ὅτι, ἂν συγκρίνῃ τις τὴν ὀλέθρια ἀποτελέσματα αὐτῆς πρὸς τὴν κατάχρησιν τῶν ἐπιστημῶν, πορεύεται τὸ αὐτὸν συμπέρομα. "Εκαστος ὅμολογεις ὡς ἔγω, δὲ ή ἄγνοια εἰς πάντα βλάπτει, καὶ ἐκκοστος ποθεὶ τὴν ἀποκλήστασιν ὠφελίμων σπουδῶν, ὅπως ἐλκτωθῆ ὅσον ἔνεστιν ἡ κατάχρησις τῆς γνώσεως.

Οἱ ἀμυνθέστατοι καὶ ἀγρυπότατοι τῶν αἰώνων ἦσαν καὶ μᾶλλον κακοποιοί καὶ μᾶλλον διεφθαρμένοι. Ἀφετε τὸν ἄνθρωπον ἀπολίτιστον, ἀμυνθῆ καὶ ὡς εἰκὸς ἀναίσθητον πρὸς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, καὶ θὲλ ἀποθῆ δειλίς, δεισιδαιμόνιον, ἵσως δὲ καὶ ωρές. Ἐάν μὴ διδαχθῆ τὸ ἀγαθόν, κατ' ἀνάγκην θ' ἀσχοληθῆ περὶ τὸ κακόν. Τὸ πνεῦμα καὶ ή καρδία δὲν δύνανται νὰ μένωσι κενά.

Ἄρδμεν πάντα τὰ περὶ ἀνωφέλειας ή κινδύνου τῶν ἐπιστημῶν παραδόξως λεγθέντα· ἀποχωρίσωμεν τὰ πράγματα ἐν τῆς πιθανῆς αὐτῶν κατάχρησεως· διευθύνωμεν τὰς σπουδὰς πρὸς μεγίστην δημοσίειν ὠφέλειαν καὶ ἔως οὐ μάχιμεν ἐάν ή ἄνθρωποιν κοινωνία ὡς ἔχει, ἐάν οἱ ἄνθρωποιν ὡς δὲν ἔχει, δύνανται νὰ στερηθῶσιν αὐτῶν, ἐγγαζώμεθα ὅπως εἰς τὸ πνεῦμα τῶν νέων τὰς γνώσεις, αἵτινες είνε ἀναγκαῖαι εἰς τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα, εἰς τὴν εύτυχίαν αὐτῶν, εἰς τὴν τῶν ἄλλων καὶ ἐπομένως εἰς τὸ γενικὸν τῆς κοινωνίας παλόν.

"Ἐν γένει δύναμιθα ἀφύσιος νὰ εἰπωμεν δὲτι ἐν ἡ κατατάσται ειμίσκεται ή Εὐρώπη, μηδὲν ἔχουσα δηλ.

Εἰς μάτην μὴ τὴν ζοφερὰν ἀγρούμεθα μητέρα·

Ἄλλοιμονον δὲρ ἔχομεν τὸν οὐρανὸν πατέρα!

Η κόρης εἰς ἀπέραντον θὰ ἐπιστρέψῃ κόντει·

Δὲρ ὁρομάζοντες πτέργυρα τὴν ρεκρικὴν σιρδέρην.

Ἄ βασαρφιδ· παραφορὰ τὰ χείλη μοὶ ἀρόγει·

Πλὴν πρὸ τοιούτον μημάτος τίς τὴν φωνήν τον ατίγετ;

Καὶ τὸ ἀντικείμενον μημάτος μοὶ λέρει,

Δοῦλε πρὸ τοῦ Κυρίου σου καὶ πρὸ τοῦ τάφου καίτε,

πᾶν δὲ τι κάτω ἔχεται ἀπὸ τὸ θεῖον δῶμα

Ἄκομη καὶ ὁ θάρατος, κ' ἐκεῖνος, δῶρος εἶναι!

Οἴμοι, σιγῶ

Οὐφας εἰσέτι ἀγωρας δὲρ μέρει ή καρδία,

Ο τοῦρ μοὶ ιπτάσσεται, ἀλλὰ οὐχὶ ἐκείνη

Ω, ἀφετε τὴν σκέψεως μακρὰν τὸ ἀλγος τρέχει

Ἄρ εχῃ δίκαιον ὁ τοῦρ καὶ ή καρδία ἔχει.

'Αλλ' ὅλοκληρον τὸ πάτημα είνε λαμπρόν, ὑψηλόν, ώρατον, ὥστε μικροῦ δεῖγνι ἀντὶ ἀποπαντάτων αὐτὸν τοῦτο νὰ παραθέσωμεν, ιδεὶ τὰς στροφὰς ἐκείνας πρὸ τοῦ Ηλίστου καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ θυντήτος. Ἐκ τῶν τοιούτων παιχνάτων ἐνίσυσιλμεν, ναΐ,

νὰ φοβήται εἶς ἐπιδρομῶν, ὁ λαὸς ὁ μᾶλλον πεφωτισμένος θὰ γινώσκῃ νὰ ὑπερέχῃ πάντοτε τῶν ὑποδεεστέρων του· θὰ ὑπερβαίνῃ αὐτοὺς διὰ τῆς βιομηχανίκης του, ἵσως δὲ καὶ θὰ ὑποδουλοὶ αὐτοὺς διὰ τῶν ὅπλων· ὅταν τὰ ἐπαγγέλματα καλλίτερον ἐκτελῶνται, αἱ ἔργασίαι καλλίτερον ἀσκῶνται, τὰ πνεύματα εἰναι κάλλιον καλλιεργημένα καὶ ἐμβριθέστερα, αἱ ἴδιωτικαὶ καὶ δημόσιαι ἐπιχειρήσεις ἀπὸ κοινοῦ γίγνωνται καὶ ἐκτελῶνται, τότε ἡ πειθαρχία ἐν παντὶ θὰ ἔνε καλλιτέρα καὶ κάλλιον θὰ τηρήται, ἡ ἔξτρεμὴ καὶ ἐσωτερικὴ διοίκησις θὰ ἔνε σοφωτέρα καὶ οἱ καταχρήσεις θὰ ἔνε ἐλάσσονες καὶ ταχύτερον θὰ περιστέλωνται.

Πρέπει νὰ ἔργαζώμεθος ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, διότι ἄλλως ἀποθεῖνομεν ἀνίκανοι εἰς τὸν ἐπιλοιπὸν βίον. "Η φύσις καθιστᾷ διαφόρους ἀναμφιθέλως τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ ἵσως ἔτι μᾶλλον διαφόρους. "Η εὐφυΐα εἶναι δῶρον τῆς φύσεως· ἀλλ' ἡ κυρίως εὐφυΐα ὄρθως κρινομένη μετέχει πολὺ καὶ τῆς ἐπικτήτου λεγομένης τέχνης καὶ ἔξεως. "Αν ἦτο δύνατὸν ν' ἀκαλύσωμεν τὴν μεγαλοφύΐαν τοῦ Βοσσούετου, τοῦ Κορνηλίου, τοῦ Ραχίνα, τοῦ Λαφονταίν, ἀναμφορίστως θὰ εὐρίσκομεν πλουσιώτατον μὲν ἔδαφος, τελειωθὲν δὲ διὰ μακρᾶς καὶ συνεχοῦς ἀσκήσεως· ἡ καλλιέργεια προσθέτει πάντοτε εἰς τὴν ἀγαθότητα καὶ γονιμοτητα τῆς γῆς. "Η μελέτη μόνη ἀνευ εὐφυΐας μετρίους ἀνδρῶν ἀναδεικνύει· ἡ εὐφυΐα ἀνευ μελέτης οὐδέποτε ὑπερόχους ἀνδρῶν γεννᾷ.

"Η ὑπόθεσις ὅτι τὰ πάντα ἐκ τῆς φύσεως καὶ ὅτι ἡ ἀσκησις καὶ ἡ μελέτη οὐδὲν προσθέτουσιν εἰς τὰ φυσικὰ χαρίσματα εἶναι ὀλέθριον ἀξίωμα ὑποθέλπον τὴν νοθρότητα τῶν δεξιῶν πνευμάτων καὶ αὐξάνον τὴν ἀτολμίαν τῶν μετρίων. Ἐκ πείρας γνωρίζομεν ὅτι σχεδὸν

ἐθνουσιώμεν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἐπαναλαμβάνουμεν, διότι τέλος πάντων, εἴναι ποιήματα.

"Ἐν τῷ Βασιλικῷ θεάτρῳ Monnaie ἐν Βουξέλλαις ἐδιδάχθη Tristian, δράμα εἰς πρᾶξεις τρεῖς, ἔπη καὶ μέλος τοῦ Ριγάρδου Wagner. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ ποιητοῦ καὶ μελοποιοῦ ἐδιδάχθη τὸ πρῶτον κατὰ τὴν 10ην Ιουνίου 1864 ἐν τῷ θάτρῳ τοῦ Μονάχου τῇ συμπράξει ἔξιχον ἐρμηνευτῶν, τοῦ ζεύγους τῶν Schnorr, δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς τῶν κρατίστων ἔργων τοῦ ποιητοῦ καὶ μελοποιοῦ τοῦ Tannhauser καὶ τοῦ Lohengrin. Ἀλλὰ περὶ τούτου γενήσεται εἰδικώτερος λόγος ἐν τῇ προσεγγεῖ Δραματικῇ Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν.

* * *

"Η Ἐταιρεία τῶν συναυλιῶν τοῦ Ψόδείου προσύκειτο νὰ δώσῃ κατὰ τὰς συναυλίας αὐτῆς τῆς μεγάλης παρασκευῆς καὶ τοῦ μεγάλου σαββάτου τὸ ἀνέκδοτον Requiem τοῦ Ch. Gounod, τὸ ἔργον, ὅπερ ὁ ἔξοχος μουσουργὸς ἀναθεώρει δέ τοι ἀφηρπάγη ὑπὸ τοῦ θανάτου. Τὸ ἔργον δὲ τοῦτο πρωοίζετο ὑπὸ τοῦ μελοποιοῦ τοῦ Faust διὰ τὰς συναυλίας τοῦ Ψόδείου, ὡς δεικνυσιν ἡ ἔξτις ἐπιστολὴ αὐτοῦ, ἥτις τέως ἦν ἀνέκδοτος, πρὸς τὸν κ. Julien Tiersot:

πάντες δὲν φθάνουσιν εἰς τὸ σημεῖον τὸ ὅποιον θὰ ἔφθινον ἐὰν εἶχον ἐν ταῖς πράξεις αὐτῶν μεγάλην ἐπιμέλειαν. Δὲν πρέπει νὰ ἀπατώμεθα· πάντες οἱ γεννηθέντες ὅπως ἔχωσι πνεύματα δὲν εἰναι ἀνδρες πνευματώδεις.

Είναι γενικῆς ὠφελείας πρόξενον τὸ πιστεύειν ἐν παντὶ ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ γινώσκωμέν τι καλῶς ἐὰν μὴ καλῶς αὐτὸ ἐμάθομεν.

Τὸ ἀρνεῖσθαι τὴν δύναμιν τῆς ἀγωγῆς εἶναι ἀρνητικής τῆς ὑπὸ τῆς πείρας βεβαιουμένης δυνάμεως τῶν ἔξεων. Τὶ δὲν δύναται παιδαγωγία πλασθεῖσα ὑπὸ τῶν νόμων καὶ διευθυνομένη ὑπὸ παραδειγμάτων; Ἐντὸς ὅλιγου μεταβάλλει τὰ ὕψη μάλιστα τοῦ λαοῦ· παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις εἶχε νικήσει καὶ αὐτὴν τὴν φύσιν. Διὰ τέχνης μεταβάλλεται τὸ γένος τῶν ζώων, δὲν δύναται λοιπὸν νὰ τελειοποιηθῇ ὧσαύτως καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων;

"Αν ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἐπιδεκτικὴ τελειοποιήσεως τινος μόνον διὰ τῆς διδασκαλίας δύναται νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὴν. Ο σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι νὰ χορηγῇ εἰς τὰ πνεύματα ὡς οἶν τε τὸν ὕψιστον βαθμὸν ἀκριβείας καὶ ίκανότητος, εἰς τοὺς χαρακτῆρας ὕψιστον βαθμὸν ἀγαθότητος καὶ φρονήματος, εἰς δὲ τὰ σώματα τὸν ὕψιστον βαθμὸν δυνάμεως καὶ ὑγιείας.

Δὲν πρέπει νὰ ἀλπίζωμεν ὅτι εὐχερῶς θά φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς τελειότητος· πολλὰ ἐπιπροσθοῦσι κωλύματα καὶ μάλιστα ἐν μέσῳ ἡμῶν πρέπει ὅπως πάντοτε νὰ τείνωμεν εἰς τὸ ποθούμενον, διότι τοῦτο καὶ μόνον εἶναι τῆς προσεγγίσεως τὸ μέσον.

Πέραρ, τῇ 6η Μαρτίου 1894.

ΣΑΗΦΩ Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ.

21 Φεβρουαρίου

Τοῖς κα. μέλεσι τοῦ συμβουλίου τῆς Ἐταιρείας τῷ συγχριτικῷ

Κύριοι,

«Ἀποπεράτωσα ἐν Requiem, τὸ τελευταῖον μου ἀναμριθόβιος ἔργον.

» "Ἐξαιτοῦμαι παρὰ τῆς Ἐταιρείας τῶν συναυλιῶν ὅπως, ἀν » θελή, τιμήσῃ με, οὐχὶ ἀναδεχομένη τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, » διότι τοῦτο εἶναι ἀργὰ διὰ τὸ παρὸν ἔτος, ἀλλὰ ν' ἀποδεχομένη » τὴν ἀφέρωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ κατὰ τὸ προσε » γές ἔτος, δέ τοι θὰ εἴμαι ἡ δὲν θὰ εἴμαι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

» "Ἐπεδύμουν νὰ καταλίπω τῇ Ἐταιρείᾳ τεκμήριον εὐγνωμο » σύνης ἐπὶ τῇ συμπαθείᾳ, ἡς τοσαῦτα παρέσχε μοι δείγματα, » ἔσσομαι δ' εὐτυχῆς ἀναλογιζόμενος δέ τοι ἐνθύμιον τοῦτο εὐ » μενῶς γενήσεται δεκτόν».

Δεξαύθε κύριοι κτλ.

Ch. Counod.

Πράγματι δὲν ὑπῆρχεν ἐν τοῖς ζῶσιν ὅτε ἐξετελέσθη,

O. A.